

Bölüm 6

SPORTİF SERMAYE VE SPORUN SOSYAL ETKİSİ

Veysel ALBAYRAK¹

GİRİŞ

Sosyal sermaye, sosyolojik olarak toplumsal güven ve dayanışma unsurlarını ortaya çıkaran ve sosyal ağların güncellenmesini sunan bir unsur olarak değerlendirilebilir. Sosyal sermaye; sosyal boyutta bilinç düzeyi, yüksek bağlar oluşturarak sosyal izolasyonu veya antisosyal davranışı mikro düzeyde azaltmada etkilidir (Nacar, 2019).

Spor etkinlikleri, programları, faaliyetleri veya tesisleri, hükümet, spor organizasyonları, kâr amacı güden şirketler ve benzeri kuruluşlar dâhil olmak üzere çeşitli kuruluşlarda toplum gelişimi, esenlik, sağlık, eğitim, sosyal eşitlik, sürdürülebilirlik ve barış gibi sosyal konuları ele alan önemli bir araç olarak giderek önem kazanmaktadır (Nacar, 2019). Literatürde konuyla ilgili çok fazla çalışmaya rastlanmamak ile beraber Özşarı (2020) sporda entelektüel sermaye, Büyükakgöl (2019) spor örgütlerinde sermaye ve Çiftçi (2020) spor bilimlerinde sosyal kültürel sermaye üzerine çalışmalar yapmıştır. Sportif sermaye konusunu literatürde en fazla ele alan bilim insanı ise Rowe (2015)'dir. Çalışmamız da sportif sermaye ve sporun sosyal etkisi ile ilgili literatür taraması yapılarak genişletilmiş nitel bilgilere ulaşılması amaçlanmıştır.

SPORTİF SERMAYE TEORİSİ

Spora katılımı sosyal, psikolojik ve fizyolojik faktörler belirler. Bu üç farklı alanı birleştirmek kişinin sportif sermayesini oluşturur. Spor sermayesi; kişiyi spor yapmaya motive eden, başladığı sporun devamını destekleyen ve teşvik eden fizyolojik, sosyal ve psikolojik özellik ve becerilerin birikimidir. Çünkü fiziksel aktiviteler bireyin bilişsel, fiziksel, psiko-motor ve psiko-sosyal yönden bir bütün olarak gelişimine yön verir ve sürekliliğini sağlayabilmektedir (Türker, 2020). Spor sermayesi insan sermayesine benzer. İnsan sermayesi gibi spor sermayesi

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Munzur Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, veyselalbayrak@munzur.edu.tr

KAYNAKÇA

- Aytan, G. K. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyalleşmelerinde Sporun Etkileri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bulgu, N. & Akçan, F. (2003). Spor ve Toplumsallaşma. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, 156-159.
- Burton, E., Farrier, K., Hill, K.D., Codde, J., Airey, P., Hill, A.M (2018). Effectiveness of peers in delivering programs or motivating older people to increase their participation in physical activity: Systematic review and meta-analysis. *Journal of sports sciences*, 36(6), 666-678.
- Büyükakgöl, Ü.C. (2019). Spor organizasyonlarında organizasyonel öğrenme yeteneği, entelektüel sermaye ve iş tatmini ilişkisi (Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)).
- Çiftçi, İ. (2020). Spor Bilimlerinde Sosyal Kültürel Sermaye ve Girişimcilik. Akademisyen Kitabevi.
- Erkal, M., Güven O. & Ayan D. (1998). Sosyolojik Açından Spor. Der Yayınları. İstanbul. Eğitim Fakültesi Dergisi, 4(1) s.14-21.
- Karahuseyinoglu, MF, Altungul, O., Nacar, E., & Tutar, OF (2020). Spor Fakültesi Öğrencilerinin Dijital Oyun Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi. *Asya Eğitim ve Öğretim Dergisi* , 6 (1), 18-22.
- Lopez, S.J. & Snyder, C.R. (2009). *The Oxford handbook of positive psychology*. Oxford University Press.
- Nacar, E. (2019). Analysis of the Levels of Organizational Culture of Academicians in Terms of Some Variables. *Asian Journal of Education and Training*, 5(4), 575-581.
- Özdilek, Ç., Harmandar, H.İ. & Göral, M. (2000). Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Kütahya: Alp Yayınevi, 41.
- Özsari, A., & Fişekçioğlu, İ.B. (2020). Kamu Spor Örgütlerinde Üç Kavram Analizi Entelektüel Sermaye, İnovatif Davranış ve Bağlamsal Performans. Akademisyen Kitabevi.
- Ponchillia, Paul E. (2002). Strause, Brad; Ponchillia, Susan V. Athletes with visual impairments: Attributes and sports participation. *Journal of visual impairment & blindness*, 96. 4: 267-272.
- Rowe, N.F. (2015). Sporting Capital: a theoretical and emprical analysis of sport participation determinants and its application to sports development policy and practice, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 7(1): 43-61.
- Rowe, N.F. (2018). *Sporting Capital: Transforming Sports Development Policy and Practice*. Routledge.
- Seçkin Ağırbaş, İ., Erel, S., & Belli, E. (2020). Antrenörlerin Öz Yeterlilikleri ile İletişim Becerileri İlişkisi, *Anatolia Sport Research*, 1(1), 25-36.
- Seçkin Ağırbaş, İ. (2021) Aktif Spor Yapan Üniversite Öğrencilerinin Sporda Empati Durumlarının İncelenmesi (Bayburt Üniversitesi Örneği). (Her Yönüyle Spor Araştırmaları I. Eds: Ağırbaş, Uçan ve Tatlısu) Akademisyen Kitabevi, Ankara Ss: 143-154.
- Sivri, S. (2022). Üniversite Öğrencilerinin Sportif Sermaye Ve Sporun Sosyal Etkisine İlişkin Görüşleri. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri Anabilim Dalı, Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi. Ankara.
- Şahin, P.N. (2022). Bireysel Spor Yapan Ortaöğretim Öğrencilerinin Sporla Sosyalleşme Tutumlarının İncelenmesi. Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi. Erzurum.
- Tatlısu, B., Turan, M. and Tatlısu, T. (2020). *Üniversitesi Öğrencilerinin Yaşam Anlamı Düzeylerinin Spor ve Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. *Anatolia Sport Research*, 1(1): 37-48.
- Turan, M., Tatlısu, B., Tatlısu, T. ve Uçan, İ. (2021). *Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sıkıntıya Dayanma Düzeylerinin Spor ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi (Atatürk Üniversitesi Örneği)*. *Kafkas Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*. Cilt:1 Sayı:1
- Turkay, H., Bayrakdaroğlu, Y., Yağan, Ü. N., ve Başkan, A. H. (2020). Takım Sporcusu Gençlerde Sosyal Kimlik. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 3(8), 583-591.
- Türker, Ü. (2020). Olimpik Okçuluk ve Gelişim Psikolojisi Açısından İncelenmesi, *Anatolia Sport Research*, 1(1): 5-24. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/anatoliasr.23>

Multidisipliner Yaklaşım İla Spor Bilimlerinde Bilimsel Araştırmalar

- Türker Ü., Gacı A., Karahüseyinođlu M. F. (2021). Yükseköđretim Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma: Bayburt Üniversitesi Örneği. Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi, 2(2), 92-107.
- Yıldırım, E., Altungül, O., Tutar, Ö. F., & Bulut, M. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Öđrenmeye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. Farmasötik Negatif Sonuçlar Dergisi , 807-818.
- Yıldız, E., & Çetin, Z. (2018). Sporun psiko-motor gelişim ve sosyal gelişime etkisi. Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal, 5(2), 54-66.